

Dosarul nr. 2rac-192/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Șoldănești (jud. E. Lavciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Orom-Imexpo” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inter Trade Invest Company” cu privire la încasarea penalităților și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 3 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Invest Company”, casată integral hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 20 octombrie 2015, SRL „Orom-Imexpo” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Inter Trade Invest Company” cu privire la încasarea penalităților și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că raporturile comerciale dintre SRL „Orom-Imexpo” și SRL „Inter Trade Invest Company” au fost reglementate în conformitate cu contractul de vânzare-cumpărare a producției agricole nr. 170914ITIC din 17 septembrie 2014 și acordul nr. 1 adițional contractului nr. 170914ITIC.

Astfel, în conformitate cu acordul nr. 01 din 17 septembrie 2014 adițional contractului nr. 170914ITIC, SRL „Inter Trade Invest Company” s-a angajat să livreze până la 10 octombrie 2014 producția de floarea-soarelui în cantitate de 600 000 kg la preț de 4,30 lei pentru 1 kg sau în valoare totală de 2 580 000 de lei, iar potrivit pct. 1.2 din același acord adițional, SRL „Orom-Imexpo” achită 70 % din prețul mărfii în avans, în termen de 3 zile bancare din momentul semnării acordului.

Contrar prevederilor contractuale, SRL „Inter Trade Invest Company” a livrat SRL „Orom-Imexpo” cantitatea de marfă conform condițiilor contractuale și a reținut suma de 430 000 de lei.

A specificat că în conformitate cu pct. 6.2 din contractul nr. 170914ITIC, în cazul achitării în avans și livrării cu întârziere a producției, fie a unei părți din aceasta, vânzătorul achită cumpărătorului penalitate în cuantum de 0,2 % pentru fiecare zi de întârziere.

La 18 mai 2015, SRL „Orom-Imexpo” a transferat în contul bancar al SRL „Inter Trade Invest Company” suma de 430 000 de lei.

Având în vedere prevederile art. 268 lit. a) Cod civil, a remarcat că SRL „Inter Trade Invest Company” este obligată să achite SRL „Orom-Imexpo” suma de 29 240 de lei în calitate de penalitate de întârziere pentru perioada 15 aprilie 2015-18 mai 2015.

La 30 iulie 2015, SRL „Inter Trade Invest Company” a recepționat pretenția SRL „Orom-Imexpo” privind plata penalităților aferente neexecutării de către părâtă a contractului nr. 170914ITIC.

Prin referința nr. 032/CER din 11 august 2015, SRL „Inter Trade Invest Company” a considerat pretențiile neîntemeiate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 513, 572, 575, 602, 624, 626 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea SRL „Inter Trade Invest Company” de a achita SRL „Orom-Imexpo” suma de 29 240 de lei cu titlu de penalitate de întârziere și taxa de stat în mărime de 877,20 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Orom-Imexpo” a depus cerere cu privire la extinderea pretențiilor și completarea temeiului acțiunii, prin care a solicitat obligarea părâtului de a compensa SRL „Orom-Imexpo” dauna formată ca urmare a devalorizării monedei naționale în sumă de 5 519,44 de dolari SUA sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii și de a restitui taxa de stat în cuantum de 2 912,60 de lei.

Prin încheierea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Orhei sediul Șoldănești, a fost restituită cererea scrisă a avocatului Pavel Pitihin din 10 ianuarie 2019 privind excepția de tardivitate a acțiunii civile la cererea de chemare în judecată a SRL „Orom-Imexpo” împotriva SRL „Inter Trade Invest Company” privind încasarea penalităților și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Orhei sediul Șoldănești, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la SRL „Inter Trade Investment Company” în beneficiul SRL „Orom-Imexpo” penalitatea de întârziere în sumă de 29 240 de lei, prejudiciul cauzat ca rezultat al devalorizării monedei naționale în mărime de 5 519,44 de dolari SUA și cheltuielile de judecată în sumă de 3 789,8 de lei.

Au fost încasate în mod solidar de la SRL „Inter Trade Investment Company” și avocatul Pavel Pitihin în beneficiul SRL „Orom-Imexpo” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 8 000 de lei.

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că în condițiile art. 268 lit. a) Cod civil, pârâtul este obligat să achite reclamantului penalități în cuantum de 0,2 % sau 860 de lei din cuantumul avansului achitat în mărime de 430 000 de lei pentru fiecare zi de întârziere pentru perioada 15 aprilie 2015 - 18 mai 2015 (momentul restituirii avansului în valoare totală de 29 240 de lei).

Dat fiind faptul că în condițiile contractuale, cumpărătorul a primit în contul compensării creșterii ratei de schimb a valutei de referință, cantitatea producției agricole în valoare de 5 519,44 de dolari SUA sau echivalentul de 97 086,94 de lei pentru volumul producției agricole achitate în avans la 18 septembrie 2014, prima instanță a considerat ca fiind întemeiată și pasibilă de a fi admisă în mărime integrală pretenția reclamantului din cererea de extindere a pretențiilor inițiale în valoare de 5 519,44 de dolari SUA cu titlu de prejudiciu cauzat ca rezultat al devalorizării monedei naționale.

Prin decizia din 4 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Inter Trade Investment Company” și casată parțial hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică din contul avocatului Pavel Pitihin.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de SRL „Inter Trade Invest Company”, casată integral decizia din 4 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 3 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Inter Trade Invest Company”, casată integral hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă.

Au fost încasate din contul SRL „Orom-Imexpo” în beneficiul SRL „Inter Trade Invest Company” cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă totală de 4 760,95 de lei.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, contrar prevederilor contractuale, SRL „Orom-Imexpo” și-a onorat doar parțial obligațiile transferând la 18 septembrie 2014 la contul pârâtului doar suma de 430 000 de lei, deși potrivit pct. 1.2 din acordul adițional, SRL „Orom-Imexpo” a avut obligația de a transfera vânzătorului suma în avans în valoare de 70 % din prețul mărfii, adică urma să achite suma de 1 806 000 de lei, în termenul de 3 zile bancare, din momentul semnării acordului, însă ultimul nu și-a executat aceste obligațiuni în volum integral.

A considerat instanța de apel că pretențiile reclamantului sunt pasibile de a fi respinse, dat fiind faptul că pârâtului nu-i poate fi imputabilă neexecutarea obligațiilor și obligarea la achitarea penalităților, în ceea ce privește nelivrarea mărfii, atât timp cât însăși SRL „Orom-Imexpo” nu și-a onorat în totalitate obligația corelativă în acest sens și anume, transferarea vânzătorului a sumei în avans în valoare de 70 % din prețul mărfii, care rezultă din pct. 1.2 din acordul adițional.

Cu referire la pretenția reclamantului privind obligarea pârâtului de a compensa dauna formată ca urmare a devalorizării monedei naționale în sumă de

5 519,44 de dolari SUA, instanța de apel a apreciat că această pretenție la fel este nefondată și urmează a fi respinsă, deoarece după cum rezultă din ordinul de plată nr. 3118 din 18 septembrie 2014, destinația sumei transferate în valoare de 430 000 de lei este plata pentru producția agricolă conform contractului nr. 170914ITIC din 17 septembrie 2014, iar în contractul menționat nu se regăsesc careva clauze cu privire la compensarea diferențelor cursului dolarului SUA, corespunzător, odată ce avansul plătit de SRL „Orom-Imexpo” a avut loc în baza contractului nr. 170914ITIC, care nu prevede clauze cu privire la diferența cursului valutei de referință, reclamantul nu poate pretinde în baza acestui contract compensarea daunei formate ca urmare a devalorizării monedei naționale.

Totodată, instanța de apel a stabilit că clauza contractuală privind compensarea diferenței de curs valutar a fost prevăzută de către părți în conținutul contractului nr. 25092014ITIC din 25 septembrie 2014, iar plata în avans a avut loc în temeiul contractului nr. 170914ITIC din 17 septembrie 2014.

La 5 august 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu a declarat recurs împotriva deciziei din 3 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că motivația concluziilor instanței de apel se rezumă exhaustiv la afirmațiile formal-teoretice din cererea de apel și fac abstracție de realitatea circumstanțelor litigiului și intenția comună avută de părți la încheierea și executarea contractelor.

Astfel, în cererea de apel intimatul a invocat că neexecutarea contractului se datorează anume culpei SRL „Orom-Imexpo”, iar instanța de apel a identificat eronat ca fiind aplicabil art. 705 alin. (1) Cod civil (redacția veche).

Instanța de apel nu a rezervat nicio propoziție în vederea motivării respingerii argumentelor invocate în explicațiile scrise din 2 iulie 2019 ale SRL „Orom-Imexpo”.

A menționat că SRL „Orom-Imexpo” a executat parțial obligația de plată, având în vedere garanțiile juridice oferite de art. 705 alin. (2) și art. 706 Cod civil, știind că în privința intimatului existau indicii că dreptul la contraprestație îi este periclitat, indicii materializați imediat ulterior efectuării plății de 430 000 de lei.

A evidențiat că nimic nu a împiedicat intimatul să restituie imediat avansul, fie să execute în termen obligația corelativă în sumă de 430 000 de lei, ceea ce constituie o cantitate de 600 tone producție floarea-soarelui care pot fi lejer încărcate în cinci camioane, or părțile nu au convenit în contractele lor despre executare printr-o livrare unică de 600 tone, iar intimatul nu și-a legat vreun interes de aceasta.

Instanța de apel a aplicat cu părtinire jumătate din art. 705 alin. (1) Cod civil, în partea în care interesează intimatul, dar fără a aplica alin. (2), care este exclusiv aplicabil în speța dată judecătii.

Prin urmare, instanța de apel a fost obligată să aplice art. 705 alin. (2), art. 706 alin. (1) și (2) Cod civil.

A învederat că decizia SRL „Orom-Imexpo” de a suspenda plata în avans a prețului pentru producția agricolă, excepție de neexecutare, a fost întemeiată pe

datele ce au vizat situația economico-financiară precară a intimatului, decizie legal luată conform art. 705 și 706 Cod civil.

Prin urmare, afirmația invocată în cererea de apel și preluată axiomatic de instanța de apel precum că neexecutarea contractului se datorează anume culpei SRL „Orom-Imexpo” nu corespunde realității, întrucât, cu bună-credință, culpa în neexecutarea contractului revine în exclusivitate intimatului.

Totodată, a remarcat că imediat după încheierea contractului nr. 170914ITIC din 17 septembrie 2014 și plata la 18 septembrie 2014 în contul bancar al intimatului a sumei avansului de 430 000 de lei, SRL „Orom-Imexpo” a solicitat încheierea contractului nr. 250914ITIC care vizează garanții privind riscul valutar și constituirea gajului asupra producției agricole.

În condițiile pct. 2.1 și pct. 2.2 din contractul nr. 250914ITIC, cantitatea producției agricole care urma a fi livrată a fost raportată la fluctuația cursului dolarului american, riscul valutar fiind pus în sarcina intimatului. Suma prejudiciului calculat și necontestat de intimat fiind 5 519,44 de dolari SUA, iar potrivit pct.5.2. din contract, intimatul a fost de acord să constituie în interesul SRL „Orom-Imexpo” dreptul de gaj asupra tehnicii agricole.

Ca urmare, la 2 octombrie 2014, părțile au semnat contract de gaj, valoarea totală a bunurilor a constituit 1 967 000 de lei, dar ulterior semnării contractului de gaj, intimatul nu a executat obligația corelativă și proporțională de livrare a producției agricole în sumă de 430 000 de lei și nici nu a înregistrat la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” dreptul de gaj asupra utilajului agricol.

Astfel, intimatul a refuzat să constituie în favoarea SRL „Orom-Imexpo” dreptul de gaj asupra tehnicii agricole sau producției agricole conform pct. 5.2. din contractul nr. 250914ITIC, producția neexistând în natură.

A comunicat că scrisorile Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” privind neînregistrarea gajului, precum și scrisorile unităților administrativ teritoriale prin care se infirmă declarația intimatului privind deținerea în posesie de terenuri agricole cultivate, au fost anexate la dosar.

În consecință, SRL „Orom-Imexpo” a suspendat plata în avans a prețului producției agricole, de altfel, pentru a nu suporta actualmente consecințele insolvabilității intimatului.

A obiectat că nu corespunde circumstanțelor cauzei și intenției comune a părților concluzia instanței de apel precum că clauza contractuală privind compensarea diferenței de curs valutar a fost prevăzută de către părți în conținutul contractului nr. 25092014ITIC din 25 septembrie 2014, iar plata în avans a avut loc în temeiul contractului nr. 170914ITIC din 17 septembrie 2014.

Or, contractele de gaj din 2 octombrie 2014 au fost semnate de părți pentru executarea pct. 5.2 din contractul nr. 170914ITIC în vederea reluării plății în avans și garantării executării obligațiilor de livrare a producției în valoare de 2 580 000 de lei potrivit contractului nr. 170914ITIC.

A subliniat că în textul deciziei recurate nu există nicio referire la contractul de gaj.

La 8 octombrie 2020, SRL „Inter Trade Investment Company” a depus referință la recursul declarat de SRL „Orom-Imexpo”, solicitând recunoașterea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 87 vol. III), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 5 august 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Orom-Imexpo”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh